

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 43 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inserirati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštšina plačana v gotovini.

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprete reklamacije so poštne proste.
Telefon interurban št. 113.

108. številka.

MARIBOR, dne 6. novembra 1925.

Letnik I.

Mnenja o politiki SLS.

Omenili smo že, da vzbujajo veliko pozornost dr. Koroševi shodi po Dalmaciji. O SLS in njeni politiki razpravljajo razven samostojnih demokratov vsi nasprotniki prav premišljeno in resno. Naj sledi nekaj primerov:

Splitska »Nova Doba«

piše med drugim: »Slovenci so s Hrvati in Srbi konstitutivni element naše države in brez njihove enakopravne udeležbe in sodelovanja ne more biti narodnega sporazuma. Nezgoda je v tem, da danes v imenu Slovencev ne more nihče drugi govoriti nego Slovenska ljudska stranka, ki pa je, kakor znano, v opoziciji in ne želi sodelovati v vladi, katere v svojem programu nima revizije ustave. Slovenski demokrati, pa tudi vsi ostali takozvani napredni elementi danes v Sloveniji pomenjajo malo ali nič. Slovenski demokrati so tako kompromitirani politično, a nekateri njihovi prvaki tudi osebno, da je sodelovanje z njimi postalo kakor tu v Beogradu, tako tudi v Zagrebu nepopolna stvar. Poizkusi radikalov, da med Slovenci razširijo svojo stranko, so popolnoma propadli ter tudi v bodočnosti nimajo nobenega upanja na uspeh. Lepe začetke kmetijske stranke so upropastili ambiciozni in nesposobni karjeristi, ki so se bili vsilili stranki za voditelje. Tudi g. Radič je poizkušal, da razširi svojo stranko v Sloveniji, a imel je nekoliko uspeha samo v Prekmurju, ki je bilo do zedinjenja pod Madžarsko. Danes, po izpremembi svoje politike, ima še manj nade na uspeh, nego prej. Zlo je v tem, ker takozvani napredni slovenski elementi, namesto da bi med narodom delali in se skušali z lastnimi močmi dvigniti in okrepiti, računajo izključno na pomoč iz Beograda, a sedaj tudi iz Zagreba, misleč, da se morejo stranke organizirati in obdržati s pomočjo oblasti, kar je zabloda. Izkušnja zadnjih sedem let to najbolje dokazuje.

O programu SLS

stoji v istem članku: »Program Slovenske ljudske stranke glede ureditve države se omejuje na zahtevo pokrajinskih avtonomij, ne da bi se dotikal državnega edinstva. V primeri z današnjimi utopističnimi programi hrvatskih strank je program Slovenske ljudske stranke jako zmeren, a tudi — izvedljiv. Zato je za centralistično politiko mnogo nevarnejši od programov hrvatskih strank. In Slovenska ljudska stranka nikakor ne kaže, da bi hotela opustiti svoj avtonomistični program, nasprotno, danes ga še krepkeje naglašuje, a njen vodja g. dr. Korošec poizkuša svojo politično akcijo razširiti tudi na Hrvate potom hrv. pučke stranke.

Zagrebske »Slobodne Novine«

narodno-socialistično glasilo, pa razmišljajo o slovenskem vprašanju, češ, da Slovenci ne morejo biti zadovoljni z Radičevim rešitvijo srbsko-hrvatskega spora, ali z njegovim sporazumom ter da imajo popolnoma prav, ko naglašajo obstoj slovenskega vprašanja.

O vstopu Slovencev v vlado

ima ta list sledečo pametno sodbo: »Toda Slovenci so na napačnem potu, če mislijo, da bi se slovensko vprašanje rešilo s tem, da bi kdo od njih vstopil v sedanjo vlado. Kajti naj stopi danes v vlado kdorkoli izmed njih, se bode moral podvreči istim pogojem, katerim se je pokorno podvrgel g. Stjepan Radič. Slovenci morejo iti v današnjo vlado samo tedaj, ako brez rezerv priznajo vidovdansko ustavo in hočejo nadaljevati tisto politiko, ki so jo začeli izvajati radikalni najprej v družbi s samostojnimi demokrati, sedaj jo pa izvajajo v družbi z radičevci. Biti pa si moramo popolnoma na jasnem, da brez izpremembe te politike ni izpremembe v današnjih slabih razmerah, ki vladajo po vseh krajih naše države. In kakor je samo prazno varanje Hrvatov, če jim Radič zatrjuje, da se bo vse izpremenilo v njihovo korist zato, ker je on sklenil takozvani sporazum in vstopil v vlado, tako bi bilo le varanje, če bi kaka slovenska stranka na podoben način tolmčila Slovincem svoj morebitni vstop v vlado. — Slovincem se danes godi slabo. Kot praktične ljudi in štedljivce jih v najnovejšem času razburja način, kako se pri njih izterjujejo davki. Toda naj ne mislijo, da se nam godi boljše; naj ne mislijo, da je udeležba Hrvatov na vladi bistveno zboljšala razmere na Hrvatskem in neudeležba Slovencev bistveno poslabšala razmere v Sloveniji. Centralistična ureditev je ostala ista, politika je ostala ista in učinki te politike morajo biti v vsakem kraju in pod vsako vlado enaki.«

Največ formalne legitimacije

da vstopi v vlado, bi imel danes med Slovenci dr. Anton Korošec. Toda če bi danes s svojimi 21 poslanci vstopil v vladno koalicijo, bi vsekakor v vladi predstavljal Slovence, toda Slovincem ne bi koristil. Ne zato, ker ne bi hotel, marveč zato, ker pri tej ureditvi in pri tej politiki — kateri bi se moral podvreči — ne bi mogel koristiti. Kaka druga stranka pa ne bi mogla — vsaj s pravih demokratičnega stališča ne — predstavljati v vladi Slovencev, ker so vse druge stranke v veliki manjšini. Ako bi pa katera vstopila v vlado, bi bilo to samo zato, da se nekako markira sodelovanje Slovencev v vladi in da se omogoči današnji vladi, da more vsaj s formalne strani reči, da ne

predstavlja samo Srbov in Hrvatov, marveč tudi Slovence, odnosno, da je to vlada sporazuma vseh treh plemen.«

Stališče socialistov.

Končno se peča članek s stališčem socialističnih strank Jugoslavije nasproti vladi in opoziciji in prihaja do zaključka, da je opozicija po svoji iskreni proticentralistični politiki, po svoji dobri volji, da uveljavi vsaj plemensko enakopravnost in pravičnost, tem strankam mnogo bližja,

Ministrska posvetovanja.

Odbor za obrambo države,

ki ga tvorijo vladni predsednik, zunanji, vojni in prometni minister ter načelnik generalnega štaba, je imel v sredo daljšo sejo na dvoru.

Minister za socialno politiko

je referiral Pašiču o invalidskem zakonu. Radičevci so ob tej priliki raztrosili vest, da hoče Pašič ministra Simonoviča odstaviti ter dati njegov portfelj Stjepanu Radiču. To pa ne odgovarja resnici. Minister za socialno politiko Simonovič je bil pri Pašiču samo radi nekaterih predlogov opozicije, ki jih vlada misli sprejeti v invalidski zakon.

Vprašanje konkordata.

Sestanki, ki so se vršili te dni v znanjem ministrstvu glede gradiva za konkordat, so se v glavnem končali brez vsakega rezultata. V sredo je bila posebna konferenca pri znanjem ministru, nakar je dobil dr. Smolaka potrebna navodila. Zvečer je dr. Smolaka odpotoval v Rim, da pripravi tla za nadaljevanje pogajanj. — Zanimivo je dejstvo, da je Janjič že dalje časa bolan in da ni prisostvoval sejam. V političnih krogih so mnenja, da stoji Janjičeva bolezen v zvezi z vestmi, da ne bo več predsednik delegacije v ozirom na poslednje nastope proti našemu episkopatu in da bo na njegovo mesto prišel človek, ki bo imel več takta in več znanja o zadevah, ki se tičejo konkordata.

Premoženje črnogorske dinastije.

Vlada pripravlja zakonski predlog o likvidaciji odnošajev napram bivši črnogorski dinastiji, t. j. naslednikom

nego vladne stranke. Zato socialistom ne more biti vseeno, ali bo opozicija vztrajala v svoji opozicionalnosti, ali pa se bo dal kak del premotiti od prevare, da biti v vladi znači isto, kar narodu koristiti. To bi opozicijo oslabilo in oddaljilo stvarno, temeljito izpremembo razmer v državi. V drugi številki pa pravijo »Slobodne Novine«, da je že v tem velika zasluga dr. Korošca, ker je z načelno politiko obvaroval Slovence pred škodo in sramoto, ki jo je Radič prizadel Hrvatom. — tgr.

kralja Nikite. Kraljevski rodbini Petroviča bo vrnjena premožna in nepremožna imovina, izvzemši arhive in kraljevski dvorec na Cetinju. Dvor bo ostal državna last in bode služil kot muzej. V njem se bodo shranili črnogorski arhivi. Mislijo, da bo ta zakon v najkrajšem času predložen parlamentu.

O vladnem delovnem programu

začete skupščinske sezone se zatrjuje, da bo rešen: zakon o centralni upravi, zakon o organizaciji sodišč, zakon o sodnikih, zakon o državnih pravdnikih, občji kazenski zakon, civilni proces, zakon o obligacijskem pravu, občji kazenski postopek, zakon o koncesiji za izkoriščanje vodnih sil, trgovinski dogovori z Avstrijo, Italijo in niz mednarodnih konvencij, zakon o organizaciji pravoslavne cerkve, zakon o verskih in vakufskih odnosajih pri muslimanih, zakon o interkonfesionalnih odnosajih, zakon o cestah in potih, agrarni zakon za Dalmacijo, zakon za revizijo begluka v Bosni, zakon o likvidaciji veleposestniških odnosov, zakon o definitivni likvidaciji bivše črnogorske dinastije, zakon o osiguranju avijatikov, zakon o mednarodnem poslaništem prometu. Razen tega so še poštne konvencije, prosvetni zakon, zakon o izenačenju policijske službe, zakon o šumah in zakon o rudah. Med prvimi zakoni, ki pridejo v najkrajšem času pred narodno skupščino, pa bode carinska tarifa in zakon o neposrednih davkih. Do 20. t. m. pride pred narodno skupščino proračun in finančni zakon. — tgr.

Politične beležke.

Lani in letos. Lani je Radič od Davidovičeve vlade zahteval, naj kar čez noč odpravi vse »batinaše« in preuredi celokupno stanje v državi. Letos se pa, ko njegov sporazum že teče od 27. marca, v vsaki številki svojega lista pritožuje nad kakim batinašem, ki ga ne more dvigniti nobena intervencija. Najbolj mu gre na živce neki radikalni veliki župan v Dalmaciji in ko se radi njega toliko pritožuje, bi se pač lahko spomnil, da bodo čitatelji iz vseh teh pritožb morali sklepati, da radičevci v skupni vladi in v toliko proslavljenem sporazumu ničesar ne zmorejo in ne pomenijo. V uvodnem članku zadnjega »Doma« je Radič med drugim napisal sledeče: »Treba krepko, odločno in hitro izvesti politiko narodnega sporazuma, da ne bodo celi hrvatski kraji še vedno tako brezpravni in ogorčeni, kot so bili pod obznano. Treba je brez odlašanja odstraniti vse Peroviče, katerim se radičevci še vedno zdijo nezanesljivi in ki v svoji batinaški neumnosti ne mislijo na to, da so v dalmatinski Hrvatski sploh vsi Hrvati radičevci. Če državni uradnik na tako visokem položaju vodi svojo politiko v tej neumni in brezdušni misli, da so radičevci protidržavni element, potem je najmanjša zahteva, naj se taka svojat umakne izpred oči Hrvatov.« To jadikovanje je najboljša slika sporazuma in če se Radič ne more iznebiti raznih Perovičev, kako naj potem izvede kake druge veliko važnejše zahteve. — tgr.

Radič in »Obzor.« Največji zagrebski list »Obzor« je lani temeljito kritiziral Radiča, sedaj pa je z Radičevim novim politikom prav zadovoljen. Stipa Radič pa menda ne more pozabiti laške kritike in je v zadnji številki svojega »Doma« začel udrihati po »Obzornju«, ker je objavil znani dr. Korošev govor v Splitu. Smo radovedni, če bo »Obzor« ukor predsednika Radiča mirno prenesel in preslišal, ali pa če bo Radiču začel zopet brati levite, kakor nekda. — tgr.

O SHS-delegaciji v Washingtonu. Zadnji Radičev »Dom« razlaga, da bi imel priti v SHS-amerikansko delegacijo poleg poslanca Preka tudi poslanec dr. Kežman. Proti dr. Kežmanu so pa bile v Beogradu številne denunciacije in tako da odlični član HSS-kluba, ki govori perfektno angleški in je tri leta v Ameriki najboljše spoznal razmere naših izseljencev, ni mogel odpotovati v Ameriko. Zadnjič smo že citirali pritožbe ameriških Hrvatov, da se naša delegacija v Ameriki sploh ni brigala za svoje rojake. Radič je te pritožbe gotovo tudi bral, a jih ne omenja niti z besedico, pač pa pripoveduje, da je njegov poslanec Preka na povratku videl Mussolinija pri fašistovski proslavi in poslušal njegove bojevite govore. Če Radič ne ve povedati, kaj je njegov delegat videl v Ameriki, bi si pač lahko prihranil pripovedovanje o tem, kaj je videl med potom v Italiji. — tgr.

Po svetu.

Krog grško-bolgarskega spora. Delegacija vojnih atašeev Društva narodov še vedno raziskuje krivdo: ali so Bolgari ali Grki povzročitelji krvavih incidentov. Delegacija je ugotovila po izpovedih vojakov, kraja itd., da so Bolgari dne 19. oktobra na grškem ozemlju ustrelili grškega vojaka in ga nato šele prenesli 12 m na bolgarsko ozemlje. Nadalje je delegacija dognala, da je bil grški kapetan, ki je šel z belo zastavo proti Bolgarom po mrtvo truplo ubitega vojaka, ustreljen na mestu, odkoder se vidi na vse strani in so morali Bolgari videti ter znati, da prihaja k njim s prijateljskimi nameni. Po ugotovitvi delegacije bi torej padlo precej glavne krivde radi grško-bolgarskega spora na Bolgare. Da se za prihodnost prepričajo spori in spojadi Grkov in Bolgarov na meji, bo sklicana meseca decembra t. l. Zveza narodov, ki bo na predlog angleškega zunanjega ministra Chamberlaina ustvarila med Grčijo in Bolgarijo obmejno nevtralno cono. Konflikt med Grki in Bolgari grško časopisje ne smatra kot poravnano, ker Grčija za prihodnost ne bo trpela, da gospodari nad Bolgarijo Cankova vlada, ki se nikakor noče odreči nadi, da pride enkrat tudi grška Makedonija nazaj pod Bolgare.

Slaba večina francoske vlade. Dne 3. t. m. se je predstavila parlamentu nova francoska vlada. V nastopnem proglasu je razložil ministrski predsednik načrt za delo nove vlade. Glavne točke programa so važne finančne spremembe, likvidacija maroškega in sirskega vprašanja in podpiranje mirovnega gibanja v Evropi. Za zaupnico novi vladi je glasovalo 221, proti pa 189 poslancev. Socijalisti so se glasovanja vzdržali.

Spremembe v Vatikanu. Posle političnega tajnika v Vatikanu je dosedaj vodil kardinal Gasparri. Zadnji čas so se pojavile vesti, da namerava kardinal Gasparri vsled visoke starosti odstopiti. Zamenjal ga bo najbrž msgr. Bonaventura Cerretti, dosedaj papeški nuncij v Parizu. Msgr. Cerretti je znan kot eden najspretnjših vatikanskih diplomatov, ki je znal na svojem odgovornem mestu v Parizu jako spretno izgladiti spor med sv. Stolico in francosko vlado.

Dunaj brez kruha. Vsled štrajka pekarskih pomočnikov se je Dunaj nenadoma znašel brez najvažnejšega živila — brez kruha. Okrog 680 pekarn je moralo prenehati z delom. Ljudstvo si pomaga z nakupovanjem moke, in si peče kruh doma, vendar so postale razmere že ne- vzdržne. Vlada posreduje med posestniki pekarn in delavci. Če spor ne bo v kratkem rešen, hočejo pričeti s štrajkom tudi delavci v podjetjih, ki se pečajo z izdelovanjem in prodajo ostalih živil, kar bi pomenilo za Dunaj pravo katastrofo.

Z zrakoplovom v Južno Ameriko. Te dni se je dvignil iz Genove italijanski hidroplan v smeri proti Južni

Poceni užitek

za Vas je: umivajte s ez »Elsa mila!« Poznavalci pravijo: Fellerjeva Elsa-mila so od vsega dobrega najboljše! Ta mila zdravja in lepote niso samo toaletna mila prijetno dišča

Ameriki. Letalo vodi zrakoplovni komandant Casagrande, poleg njega pa potuje še mehanik, radiotelegrafist in opazovalec. Smer poleta je Gibraltar, Kanarski otoki, Kapverdski otoki, Santiago, Río de Janeiro in Buenos Aires. Aparat, na katerem hočejo pogumni letalci preleteti ogromno razdaljo med Evropo in Južno Ameriko, poseduje dva motorja po 500 HP in razvija 170 km brzine na uro.

Iz Slovenije.

Samostojno-demokratsko tajništvo v Mariboru razpošilja sledeče okrožnice, dokumente grenkega opozicijskega kruha: »Krajevna organizacija SDS, v roke g. . . . Ker moramo vzdrževati naše strankino delo popolnoma z lastnimi finančnimi sredstvi, je nujna potreba, da k temu pripomorejo vse naše organizacije in vsi poedinci. Poslali smo Vam pred tedni 8 blokov za propagandni sklad SDS v svrhu prodaje do konca leta 1925. Izkupiček za bloke mora znašati 1600 dinarjev, od kojega zneska ostane Vaši organizaciji 480 dinarjev, ostalo (1120 dinarjev) pa dobi oblastna organizacija stranke. Plačali ste doslej na račun 100 din. Ker moramo stroške našega dela v mesecu novembru t. l. kriti popolnoma iz teh dohodkov, Vas prosimo, da nam na račun gornjega zneska nakažete po priloženi položnici še pred 1. novembra 200 dinarjev. — 1 položnica. Demokratski pozdrav! — Oblastno tajništvo demokratske stranke v Mariboru, tel. št. 337. — Spindler m. p., tajnik.

Nekaj odgovora »Volksstimmi«. Od Sv. Miklavža pri Hočah smo prejeli: »»Volksstimme« od 1. novembra beleži lažljivo vest, češ, da miklavževski občinski odbor ni sklepal o imenovanju mariborskega g. župana častnim občanom v Šmiklavžu. Tozadevna seja se je vršila dne 30. X. in je bil predlog o imenovanju enoglasno sprejet od vseh odbornikov, tudi od štirih socialističnih in tudi od župana Zalokarja. Predlog je v zapisniku in podpisani od vseh odbornikov. Poročilo v »Volksstimme« je enostavno zlagano od prve do zadnje črke!

Požar na Pragerskem. Danes zjutraj je izbruhnil v veliki pragerski opekarni požar. Mariborska požarna bramba je odrzela na lice nesreče z obema brizgalnoma ob tričetrti na osem zjutraj. Pragerska velika opekarna je že enkrat pogorela.

Sleparije z živinsko soljo. Kmetijski družbi dohajajo poročila, da se ponuja v Savinjski dolini kajnit v podobi rdečkaste soli kmetovalcem v nakup kot živinsko sol. Ker je kajnit zdravju škodljiv, svarimo naše gospodaje pred nakupom take soli, ki se prodaja za živinsko sol. Živinske soli danes sploh nimamo in kar se prodaja pod tem imenom, je samo sleparija, s katero si delajo brezvestni trgovci mastne dobičke na račun in škodo nevednega kmeta. Okrajna poglavarstva pa prosimo, da posvetijo tej trgovini vso potrebno pozornost, kar je kaznjivega, naj se kaznuje!

Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni preminulim vojakom v Mariboru poziva vse projektante, ki so predložili črteže za nameravani spomenik, ki pa niso bili nagrajeni ali nakupljeni, da do dne 15. novembra t. l. sporočijo naslove, kamor se jim naj isti vrnejo. Nagrajeni so bili črteži z gesli: »Za domovino«, »Žrtve« in »Strogo in nežno.«

Dobro gospodar ima in mora imeti dandanes tudi moderno poljsko orodje. Med drugimi prav gotovo slamoreznico, trijer, železen plug, travniško in poljsko brano, posnemalnik za mleko ter razna mizarska in kovaška orodja. Seveda je potreben tudi lep voziček. Vse te stvari pa zelo mnogo stanejo, zato si jih nabavi tam, kjer jih dobiš po 10 dinarjev, namreč potom dobrodelne loterije Dijaškega podpornega društva v Ljubljani. V ta namen kupi za 10 dinarjev srečko tega društva in zadel boš enega od navedenih dobitkov. Možno je seveda, da zadeneš tudi kaj drugega, zakaj dobitkov je za 120.000 dinarjev. Srečke dobiš povsod, zlasti pa v Akademskem domu na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Ponarejeni desetdinarski bankovec bi lahko imenovali srečko Dijaškega podpornega društva v Ljubljani. Oblika je prav taka, tudi barva je modra. Stane tudi 10 dinarjev. Razlika je le ta, da je mesto v korist državne banke izdan v korist dijaške menze. Srečke je izvršila v elegantni izdelavi Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani na podlagi osnutka priznanega slovenskega grafika. Med tekstom ima ta srečka dve sliki: na eni strani sloveiskega študenta, globoko zamišljenega v knjigo, na drugi strani pa deklico-ušoda, ki z zavezanimi očmi deli srečo. Morda jo je namenila Tebi, zato kupi eno srečko-

in močno se peneča, toaletna mila, temveč imajo v sebi tudi še medicinsko prizkušene in dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim mkože. One store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa mil: Elsa lilijino mlečno milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa

Sadjarji mariborskega okoliša, ki želijo nabaviti za pomladno sajenje iz drž. drevesnic sadno drevje po znižani ceni, naj naznanijo potrebo nemudoma: Podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva, drž. srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

Jovan Plamenac

ali sramotno poglavje radikalne politike.

Jovan Plamenac je bil minister Črne gore, ob avstrijski okupaciji je ostal doma, pozneje, ko je Avstrija potepala vse svoje obljube, dane Črni gori ob zasedbi, je bil pa z drugimi prvaki dežele vred interniran. Iz internacije se je vrnil čez nekaj mesecev in takoj so pogodili vsi pametni Črnogorci, da je prišel domov z neko tajno misijo za Avstrijo. Tako je tudi bilo. Plamenca so Avstriji prepričali, ali se je pa sam prepričal, da bo zmaga na nemški strani in s tedanjim guvernerjem okupirane Črne gore grofom Clam-Martiničem in še z nekaterimi drugimi prvaki okupacijske oblasti je začel snovati velekapitalistično družbo za eksploatacijo črnogorskih gozdov, ki so bili občinska last. Hodil je od kraja do kraja ter je nagovarjal prebivalstvo, naj odda svoje glasove za prodajo gozdov, ker je gotovo, da bo zmaga na strani Avstrije, da bo Črna gora sicer zopet svobodna, a da je v njeno največjo korist če že sedaj stopi v dobre kupčijske zveze z avstrijskimi sosedmi. Nekateri občine so vsled tega nagovarjanja in iz bede res izglasovale prodajo svojih gozdov. Jovan Plamenac je vse, ki so se mu pri tej podli agitaciji stavili nasproti — domačine, kakor tudi nekatere avstrijske okupacijske častnike, ki so narodu dobro hoteli — ovajal špijonažnemu oddelku vojnega guvernerstva.

Podjetje Clam-Martinič—Plamenac pa ni dozorelo, napočil je preobrat in Plamenac je proti ujedinenju v mesecu decembru 1918 dvignil upor, katerega zapeljane žrtve še sedaj trpijo po raznih zaporih. Zapeljivec in povzročitelj Plamenac je seveda pravočasno odnesel pete in je dolga leta po Italiji in drugod po svetu rovaril proti naši novi državi.

Letos se je pa vrnil in sedaj ga že radikalni listi vseh struj priznavajo za bodočega in sicer prav važnega radikala.

Od važnejših nekdanjih črnogorskih državljanov je ob preobratu edino Ljuba Bakič stopil v Pašičevo radikalno stranko. Mož je bil pa poštenjak in zato so ga pri zadnjih volitvah voditelji stranke izrinili in njegov mandat spravili v roke finančnega ministra dr. Stojadinoviča. Kralu po volitvah je Ljuba Bakič umrl. Rovarju in emigrantu Plamencu so pa vsa pota uglajena v radikalni stranki.

Ta stranka sploh sprejema vse emigrante in najhujše rovarje proti sedanjim državi. Tako je bilo z dr. Dražičem in dr. Manko Gagliardijem, ki je avstro-ogrskemu režimu vršil špijonažo proti Hrvatom, ki se je udeleževal v avstrijski okupaciji Srbije in je tam, kakor se je pisalo tik pred njegovim povratkom, pretepal tudi najožje sorodnike nekaterih sedanjih radikalnih prvakov. Sedaj je na vrsti Jovo Plamenac. Od zakletih nasprotnikov države SHS postaja eden za drugim stebri državotvorne radikalne stranke.

Črnogorci, ki jih je Jovan Plamenac zapeljal k ustaji, nosijo težke okove po raznih ječah, zapeljivca in povzročitelja upora so ob povratku lepo sprejeli v Beogradu in če so mu že vse spregledali, bi vsakdo pričakoval, da bo to pravi politični mrlič. Temu pa ni tako, ampak radikali so napravili z njim svoj politični aranžma in sedaj piše celo beograjska »Narodna Tribuna«, ki velja za nekako glasilo Jovanovičeve struje, da je vstop Jove Plamenca vprašanje najkrajšega časa in da bo on napravil, da črnogorski federalisti popolnoma izginejo. Plamenac se je še nedavno boril za posebno in samostojno črnogorsko državo in sedaj so ga najbrž radikali nagovorili, ali je pa sam ponudil in so oni sprejeli, kar je isto, da vsa nemoralna sredstva svoje prejšnje borbe posveti krutemu centralizmu in pobijanju njegovih nasprotnikov, ki so bili in so najlojalnejši državljani.

Drugi emigranti in rovarji proti sedanji državi so tudi takoj ob svojem povratku stopili v dogovor z radikali ter obetali, kako bo eden razbil hrvatsko, drugi pa slovensko proticentralistično stranko, in ko je sedaj na vrsti Jovan Plamenac, je gotovo, da bo imel iste uspehe, kot so jih imeli njegovi predniki.

— tgr.

Dnevne novice.

Slika medsebojne zastopnosti naših ministrov. Sedajni železniški minister Radojevič ima vedno kake spore ter prepire s svojimi tovariši. To ribanje Radojeviča s kolegi je že

boraksovo milo, Elsa lilo za britje, Elsa katransko ali šampon milo. Za poizkušnjo 5 kosov Elsa mila že obenem z zavojnino in poštino za 52 din. proti vnaprej poslanem denarju. Po povzetju za 10 din. več (za poštino). Naročila upravitelji lekarnarju Eugen V. Felleru u Stubići Donjoj, Elsatrg 329, Hrvatska.

bilo parkrat čisto resnega značaja. Slika medsebojne zastopnosti med našimi ministri nam kaže ta-le najnovejši spor med železniškim ter poštним ministrom. G. Radojevič je med drugimi odvzel proste karte tudi onim poštним uslužbencem, ki popravljajo brzojavne in telefonske zveze. Poštni minister Šuperina se je obrnil na Radojeviča s prošnjo in grožnjo: ako ne bo vrnil poštним uslužbencem prostih kart, bo on kot poštni minister dne 1. novembra ukinil vse telefonske in brzojavne zveze železniškega ministrstva. Ker se Radojevič ni uklonil, je dr. Šuperina dne 1. nov. izpolnil svojo grožnjo. Najnovejši spor med Radojevičem in Šuperino čudno odmeva v vladi in med javnostjo.

Iz monopolske uprave. Opozicijski člani fin. odbora, zlasti poslanec Pušenjak ter hrvatska poslanca dr. Zanič in Uroič so podvrgli temeljiti kritiki monopolno upravo. Razkrili so, da si je jemal upravnik monopolov mesečno 6500 cigaret »Jadran« — to je torej 6500 dinarjev in si je mož tako sam oskrbel drugo in tretjo plačo. Če se bo za brezplačne cigarete po zatrtjevanju finančnega ministra izdajalo tudi v bodoče ne več 12, ampak 6 milijonov, je še to vedno velika potrata in krivica, ko se za najbolj pereče potrebe gospodarskega in prosvetnega značaja ne dobijo potrebne svote in ko najširše sloje na smrt pritiska davčno breme. Producenti tobaka so dosedaj imeli pravico, da zadržijo nekaj tobaka za svojo lastno potrebo. To je takozvana »pušlula«. Z zadnjimi dvanajstinami se je pa ta pravica večini tobačnih sadilcev odvzela. Odvzelo se je torej siromašnim kmetom, daja se pa onim, ki imajo, kakor na primer ministri, velikanske plače (40.000 dinarjev mesečno in še več) ter si lahko sami kupujejo cigarete, s 6 milijoni, ki se bodo v bodoče izdali za brezplačne ministrske cigarete, bi se lahko vsako leto zgradilo železnice za 10 km, poleg tega pa še nekaj kanalov in izsušiti bi se dalo tudi nekaj močvirja. Sploh je pa pravi škandal razdelitev brezplačnih cigaret. — Brezplačne cigarete dobiva na primer policijski šef Beograda, potem finančni upravitelj v Novem Sadu, drugi na takih mestih pa nič. Ministri in javne oblasti si z razdeljevanjem cigaret ne bodo pridobile ugleda, naj rajši zakonito in vestno uradujejo, kar jim je dolžnost in kar tudi pridobiva pravi ugled. Radikalno-radičevska vladna večina je pa pravilnik brezplačnih cigaret kljub vsemu odobrila. — tgr

Državni svet potrdil odlok, po katerem so bili od Pribičevića upokojeni štirje zagrebški vseučilišni profesorji. Javnosti je še v živem spominu, koliko prahu je vzbudil od Pribičevića kot prosvetnega ministra izdan odlok, po katerem so bili pognani v pokoj ti-le zagrebški vseučilišni profesorji: dr. Polić, dr. Mikuličić, dr. Bazala in Barac. Upokojeni so se pritožili na državni svet v Beogradu, ki je te dni obravnaval celo zadevo. Državni svet se je obrnil na prosvetnega ministra Vojo Vukičevića s prošnjo, naj on odda svoje mnenje: Kako in zakaj se je izvršila upokojitev. Na podlagi Vukičevićevega tolmačenja je državni svet potrdil upokojitev. Ravnokar omenjena razzodba državnega sveta je izzvala v krogih beograjskih vseučilišnih krogih veliko ogorčenje. Proforski zbor beograjske univerze se je zanimal za celo zadevo in zahteva od državnega sveta akte, na podlagi kojih se je sploh izvršila upokojitev. O vprašanju upokojitve zagrebških profesorjev se še bo veliko obravnavalo v javnosti in bo proforski kolegij v Beogradu uložil protest proti odločitvi državnega sveta.

Kedo naj razume pota zagrebške policije? Kakor znano, je dala zagrebška policija pred praznikom Vseh svetnikov izkopati ostanke atentatorja Alijagića, ki je pred leti ustrelil notranjega ministra Draškovića in bil radi tega v Zagrebu obešen. Na grobu Alijagićevega je prišlo na dan Vseh svetnikov med policijo in ljudskimi masami že parkrat do incidentatov in radi tega je letos policija na tihem prepeljala Alijagićeve ostanke iz zagrebškega mirodvora nekam v neko zakotno bosansko selo pri Bihaću. Zadnje nedeljo, na dan Vseh svetnikov, se je lotila zagrebška policija znanega hrvatskega književnika Augustina Cesaeca, ki je javnosti znan po knjigi: »Radič in republika.« Cesaec je miren človek, ki živi od pisateljevanja in je v očeh policije zakrivil samo to, da je bil z obešenim Alijagićem osebno znan. Radi tega osebnega znanja so Cesaeca v nedeljo vtaknili v zagrebške policijske zapore za celih 48 ur.

Radičev pooblaščenec je bil te dni od ogrskih oblasti izročen našim sodnim organom. Ko je bil Radič na Dunaju, se je v Budimpešti nenadoma pojavil neki Smail Kurtagić, ki se je predstavil za Radičevega pooblaščenca in odposlanca. Posrečilo se mu je na ta način stopiti v stik z nekaterimi vplivnimi političnimi osebnostmi, od katerih je dobil priporočila pisma. Ta pisma je znal Kurtagić prav spretno izrabiti za razne prevare ter je izmamil na ta način precejšnje svote denarja od raznih ljudi. Policiji se je

Pliš, bibret, astrahan, krimer, orig. angl. sukno i. t. d.

v veliki izbiri kupite najcenejše pri tvrdki

Glavni trg 16 FRANCMASTEK Glavni trg 16

Oglejte izložbe!

še pred kratkem posrečilo izslediti nevarnega pustolovca ter ga vtakniti pod ključ.

Že zopet težka avtomobilska nesreča pri Varaždinu. Na križpotu cest, ki vodijo v Maruševac, Lepoglavo in Vinico, dogodila se je zopet velika avtomobilska nesreča. Avto mesarja Fuchsa iz Koprivnice je padel v obcestni jarek, razbil se je kotel in vnel bencin. Šofer je obležal pri priči mrtev, ena gospa je težko ranjena, tri osebe lažje.

Ohridski ujetniki na svobodi. Mi smo že poročali, da so arnavski komiti na pritisk albanske vlade in oblasti izpustili ujetega srezkega načelnika Blažiča, proto Miloševića in šoferja Delića. Vest o osvoboditvi ujetnikov je bila preuranjena, kajti ugrabljeni so dospeli nazaj v Ohrid še le 4. t. m. Omenjenega dne popoldne ob drugi uri so bili ujeti pripeljani nazaj v avtomobilu konzula v Korči. Osvobojeni izgledajo zelo slabo in so trenutno v najbednejšem stanju. Do naše meje jih je spremil albanski kapetan. Ko so se nekoliko odpočili v obmejnem mestu, so krenili preko Struge v Ohrid, kjer so jih pričakale ljudske množice. Jelniki pripovedujejo o velikih mukah, katere so morali pretrpeti od komitov, ki so takoj po napadu ubili žandarja, razbili avto in jih odvedli zvezane proti albanski meji. Vse dni ujetništva so bili zvezani in sami niso znali, kje da se pravzaprav nahajajo. Razbojniki so jih silili, naj sporočijo svojim rojakom, da jih ti odkupijo za 2000 napoleonorov. Ker so se jelniki protivili tej zahtevi, so tirjali od njih, da morajo pismenim potom sporočiti srezkemu načelniku v Strugi, naj pošlje ta zahtevani denar, in sicer najkasneje do 6. t. m. Čisto neznana jim je razvoj njihove osvoboditve. Znaajo povedati le to, da so jih tolovaji 3. t. m. zvečer zapustili v nekem jarku z grožnjo, da se ne smejo niti geniti. Razbojniki so se nato umaknili na brdo nad Lubrišo in koj na to je bilo slišati močno streljanje iz pušk. Do ujetnikov je prišlo nekaj albanskih vojakov pod poveljstvom enega oficirja. Naša vlada bo povodom tega slučaja storila pri albanski vladi vse, da bodo za prihodnost onemogočeni taki incidenti. Sklenila se bo z Albanijo konvencija o predaji razbojnikov, ki se bodo zatekli na albansko ozemlje.

Likvidacija hranilnih vlog naših državljanov pri poštah hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti. Na ponovno vprašanja svojih interesov, na kak način se bodo likvidirale njihove terjatve na hranilnih vlogah pri poštah hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti, opozarja zbornica za trgovino, obrt in industrijo vse zainteresirane, da med nasledstvenimi državami in Avstrijo ter Ogrsko sklenjenih pogodb o likvidaciji omenjenih poštah hranilnic še niso ratificirale vse pogodbene države. Kakor zbornica doznava, se bodo zainteresirani po ratifikaciji potom časopisja pozvali, da prijavijo svoje terjatve.

Če orožnik podivja. V neki beograjski gostilni ob donavskem pristanišču se je zgodil ta-le slučaj: V nabito polno gostilniško sobo je vstopil nenadoma neki orožnik, potegnil bombo iz žepa ter zakričal gostom, da morajo v času, ko pridejo do tri, zapustiti lokal, drugače vrže med nje bombo. V paničnem begu so ga gostje ubogali in v trenutku je bila soba prazna. Orožnik se je sedaj spravil nad zapuščene steklenice ter jih pridno praznil. Lastnik je poklical policaje na pomoč, toda tudi te je na isti način preganjal. Končno je dospela 20 mož broječa četa orožnikov, ki so gostilno obkolili, toda iz strahu pred bombo si ni nihče upal v sobo. Nazadnje se je nekemu orožniku ven dar posrečilo, izvabiti podivjanega tovariša iz gostilne z obljubo, da pojdetta pit drugam. Komaj se je dal pogovoriti ter stopil nič hudega sluteč iz gostilne; zunaj so ga sprejele trdne žandarske pesti ter mu odvzele bombo. Prepeljal so ga na policijo, kjer bodo ugotovili, če je v resnici pobesnel.

Očeta hotel zastrupiti. V somborske zapore je bil te dni pripeljan kmet Gjuro Gjurič, obtožen radi poskusa umora svojega očeta. Vsled pohlepa po dedščini je skušal očeta zastrupiti z žvepleno kislino, katero mu je vtil v juho. K sreči se je poskus ponesrečil in Gjuro bo v zaporu premišljeval, da je očetomor le velik zločin.

V celi državi dobro poznato milo »Gazela« vsebuje in ima samo dobra svojstva. Gospodinje, vpoštevajte to in zahtevajte v trgovinah izključno samo »Gazela«.

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezni slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaško Elsa-pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa-pomado za lase, Elsa mila zdravja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnem vonju, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa mil se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko, ter milo za brtje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 38 din.; 5 mil za 52 din. že z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 329, Hrvatska.

Za takojšnjo zboljšanje okusa juh, omak, prikuh itd., naj se uporablja samo Maggijeva zabela.

Najtinejšo govejo juho pripravite v hipu in po ceni z Maggijevo govejo kocko.

Maggijeva zabela pomaga štediti v kuhinji.

Žena in mož, veliko in malo se veseli s tisoč krasnimi stvarmi, ki se najdejo v že v pregovor došlim velikem ilustrovanem Suttnerjevem ceniku. Na njem se nobeno oko tako brž ne napase! Tu se nahajajo ure, dragulji, žepni nožčki, škarje, doze, kresila, godala, razne potreščine kot kape, naramnice in velika množina različnih praktičnih predmetov, po vsaki ceni. Suttnerjev katalog je res veselje v hiši in naši čitatelji ga dobijo zastoj, ako ga naročijo od svetovne razpošiljalnice H. Suttner v Ljubljani št. 678.

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

Borza (Avala). Zagreb: devize: Paris 228—232, London 272.92—274.92, Newyork 56.16—56.76, Milano 222.10—224.50, Praga 166—168, Cien 7.92—8.02, Budapest 0.079—0.080, Berlin 1341—1351, Zürich 1086—1094. — Valute: dolarBFSKPZ UMLHČC 1ENIATXE—1094. — Zürich zaključni: Beograd 9.20, Paris 20.70, London 25.15, Newyork 519, Milano 20.45, Praga 15.37, Wien 73.15, Budapest 0.00.727, Berlin 123.60, Brüssel 23.50, Madrid 74.15, Amsterdam 208.80, Varšava 86, Bukarest 2.45, Sofija 3.77, Atena 7.15.

Iz Maribora.

Od carinskih aferašev je zaprt samo še neki carinik, ki nima denarja za kavcijo. Ta je gotovo od cele družbe najboljši, ker ni toliko »zaradil«, da bi lahko položil kavcijo, kakor drugi. Pri celi stvari se dovolj drastično vidi, kako slaba uvedba je kupovanje prostosti s kavcijami. — tgr.

O starem Mariboru lahko čujete marsikatero zanimivost na današnjem III. prosvetnem večeru, ki ga priredi Prosvetna zveza v Mariboru ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrzne gospodarske banke. Predava g. profesor Gabriel Majcen. Mislamo, da ni Mariborčana, ki se ne bi zanimal za preteklost svojega mesta in pričakujemo zato polnoštevilne udeležbe. Na svidenje v bančni dvorani!

Omladinski nastop. V nedeljo, dne 8. t. m., priredi Katoliška Omladina šaloigro v treh dejanjih: »Strah z dolgo roko« v društveni dvorani, Splavarska ulica št. 4. Med odmori nastopi pomnožena godba na lok. Začetek točno ob pol 6. uri zvečer. Vsi prijatelji poštene zabave in društva uljudno vabljeni! — Odbor.

Dramatična šola v Mariboru. Mariborska Glasbena Matica je prišla na razveseljivo idejo, otvoriti v Mariboru dramatično šolo. Poziv na vpis je naletel na številen odziv. Nad 60 gojencev se je že dosedaj vpisalo in prihajajo še vedno novi. Otvoritveni sestanek se je vršil v nedeljo, dne 1. t. m. Ravnatelj g. Topič je v svojem govoru tolmачil pomen in namen dramatične šole, ki bo gotovo kmalu rodila koristne sadove in koje vpliv se bo pokazal posebno na naših podeželskih odrih. Glavni namen nove šole je namreč vzgojiti dobre režiserje za podeželske odre. Vodja nove dramatične šole je ravnatelj g. Valo Bratina. Boljšega vzgojitelja in učitelja si Glasbena Matica za dramatično šolo pač ne bi mogla najti.

Dramatična šola Glasbene Maticе v Mariboru. Pouk je začel v četrtek, dne 5. novembra za III. tečaj, v petek, dne 6. novembra, za II. tečaj in v soboto, dne 7. novembra, za I. tečaj, vsakokrat ob 18. uri. Novi gojenci za vse

tečaje se še lahko priglasijo vsak dan pri ravnatelju Glasbene Maticе, g. Topiču.

Hišni posestniki v Mariboru se obveščajo, da so tiskovine za hišne in stanovalske izkaze pripravljene pri davčnem okrajnem oblastvu, soba št. 77. Kdor jih ne dvigne do dne 10. t. m., se mu dostavi po pošti.

Podporno društvo za revne učence drž. realke v Mariboru ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 19. t. m., ob 17. uri v posvetovalnici realke. — Odbor.

GRADIVO PRI PROSLAVAH SLOMŠEK-KREKOVIH ROJSTNIH OBLETNIC

najdejo društva v naslednjih virih: o Slomšku je zbranega največ gradiva v dr. Anton Medvedovi spominski knjigi: »Anton Martin Slomšek«, ki jo je založila leta 1900 Družba sv. Mohorja. V njej je najti snovi za govor ali predavanje in za razne deklamacije. Osnutek za predavanje o Slomšku bo prinesel tudi »Vestnik« in »Naš dom«; za dramatične prizore ima Prosvetna zveza na razpolago zelo primerno igro »Veseli god«, ki stane komad 5 din. in jo društvom, ki jo naročijo, takoj pošlje. Primerno za odre je nadalje Mihael Lendovškovo »Slomškovo rojstvo«, ki ga pa v knjigotržtvu ni več dobiti in tudi Prosvetna zveza z njim ne more ustreči; najti pa bo omenjena knjižica po raznih knjižnicah. Deklamacije in pesmi o Slomšku naj si izbirajo društva poljubno iz zgoraj navedenih virov.

Gradivo za proslavo Krekove rojstne obletnice pa nudi I. zvezek njegovih »Izbranih spisov«, ki ga je dobiti v vsaki knjigarni, nakup pa posreduje tudi Prosvetna zveza. Osnutek za govor je dobiti v 9. št. »Vestnika slovenske krščansko-socialne zveze« iz leta 1923, lažje še pa v Koledarju Družbe sv. Mohorja za leto 1919. Za odre so na razpolago dr. Krekove igre in sicer priporočamo najbolj njegov »Turški križ«, kjer pa tega ne bi mogli uprizoriti, pa »Sv. Lucijo« in »Ob vojski«, ali pa »Tri sestre.« Za deklamacijo je zelo priprava Oton Župančičeva »Naša beseda« (natisnjena v knjigi »V zarje Vidove«), ki jo je dobiti v vsaki knjigarni, izmed Krekovich pesmi pa njegova »Mladim dnem« (natisnjena v I. zvezku »Izbranih spisov«), »Slovenskemu katoliškemu shodu« (natisnjena v »Mladosti« leta 1923, str. 97).

Pevski zbori naj zapojejo katero Slomškovih pesmi, ki so dovolj znane (Preljubo veselje, Glejte, že solnce zahaja, Zvezde itd.). Od Krekovich pesmi pa bi bila primerna »Vrbica« za mešan zbor, ki je natisnjena v 29. zvezku Glasbene Maticе v Ljubljani leta 1898, ali pa katera iz Krekovich iger, n. pr.: »Marija je krancl spletala (Turški križ)«, »Pesem od selške fare«, »Pesem ujetnika na Laškem« iz igre »Ob vojski.«

S tem smo nanizali društvom za letošnjo Slomšek-Krekovo proslavo dovolj gradiva in društva naj izbirajo po svojih močeh in krajevnih prilikah. Proslave Slomšek-Krekovich rojstnih obletnic se lahko vršijo na ta način, da se priredijo hkrati v ta namen ena prireditev, ali pa posebna prireditev o Slomšku in posebna o Kreku.

Naj pa ne bo nobenega društva, ki te proslave ne bi imel!

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.
Prevod iz italijanščine.

71
»Franco!« je rekla. Franco ni odgovoril. Zdelo se je, ko da se je hoče ubraniti. Prijela ga je nato za roko in ga potegnila v sosednjo spalnico.

»Kaj želiš?« je rekel neodločno, a z željo, da bi vztrajal v svoji jezi. Luiza ni odgovorila, ovila mu je roke okoli vratu, četudi se je branil, naslonila glavo na prsa in tiho rekla:

»Ne smemo biti skregani v teh dneh, veš.« Franco, ki je pričakoval, da se bo opravičila, je odtrgal njene roke od vratu in suho odgovoril:

»Jaz nisem skregan. Povedala mi boš potem, kakšne skrivnosti ti je zaupal gospod profesor Gilardoni, da te je moral prositi, da molčiš.«

Luiza ga je pogledala začudena, užaloščena. »Ti si me sumničel«, je rekla, »in izpraševal deklico? Si storil to?«

»No«, je rekel, »in če bi tudi to storil? Sicer pa misliš vedno najslabše o meni, to se vidi. Toda, vedi, ničesar nočem slišati.«

»Vse ti bom povedala, vse ti bom povedala«, ga je prekinila Luiza. Franca je nekoliko pekla vest, da je izpraševal Marijo. Ko je videl, da je Luiza pripravljena vse povedati, ni hotel na noben način ničesar slišati, ter ji prepovedal vsako pojasnilo. Toda njegovo srce je bilo prepelno grenkobe in moral si je dati duška. Pritožil se je, da od božične noči ni bila več ona prejšnja Luiza. Čemu ugovori? Dobro je čutil to. Sicer je pa že dolgo časa, odkar je nekaj spoznal. Kaj? O, nekaj naravnega! Čisto naravnega! Ali zasluži, da ga ima rada? Prav gotovo ne! Uhog postopač je in nič drugega. Ali ni potem čisto naravno, da ga sedaj manj ljubi, ko ga je bolj spoznala? Ker to je čisto gotovo, da ga manj ljubi, kot nekdanj!

Luiza je vztrepetala pri misli, da je mogoče to res. Rekla je: »Ne, Franco, ne.« Toda bojazen, da ne more reči tega dovolj odločno, ji je vzela glas. Pričakoval je burnega dokazovanja, zato je sedaj prestrašeno zavzdihnil: »Moj Bog!« Sedaj se je pa ona prestrašila, obupno se ga oklenila in ihtela: »Ne! ne! ne!«

Razumela sta drug drugega prav do dna duše, spojena kakor z magnetičnim valom. Dolgo sta stala ob jeta, govoreč si z nemo, krčevito silo vsega svojega bi-

Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Trgovci, zahtevajte ponudbe!

stva. Drug drugemu sta se pritoževala, si očitala. Strastno sta želela, da bi se zopet našla. Uživala sta trpko, grenko veselje, da sta za trenutek združena z voljo in ljubeznijo kljub notranjemu nesoglasju svojih idej in svojih narav. Vse to sta si povedala brez besede, brez glasu.

Franco se je napotil v cerkev. Ni hotel povabiti Luize, da bi spremljala. Upal je, da bo storila to sama od sebe. Ona pa tega ni storila ker ni vedela, ali bi mu bilo všeč.

Sedmega januarja, po deseti uri dopoldne, je poklical stric Peter Franca k sebi.

Stric je bil še v postelji. Vstajal je pozno, ker je bil v sobi mraz in ker iz varčnosti ni hotel, da bi v malem salonu prezgodaj zakurili peč. Vendar ga mraz ni oviral, da se ne dvignil ter bral z gornjim delom telesa in obema rokama iznad odeje. »Dobro jutro«, je rekel, ko je Franco vstopil.

Iz pozdrava, iz lepega, od dobrote resnega obraza je Franco spoznal, da mu hoče povedati stric nekaj posebnega.

In res mu je ponudil stric stol poleg postelje in rekel z najbolj slovesnim izmed svojih uvodov:

»Sedi!«

Franco je sedel.

»Jutri boš torej odpotoval.«

»Da, stric.«

»Dobro.«

Zdelo se je, ko da bi pri besedi »dobro« prišlo stricovo srce na jezik, tako mu je ta beseda napela lica, tako polna in zvonka je bila.

»Dosedaj«, je povzel stric, »takorekoč še nisi slišal, ali tvoj načrt odobravam, ali omalovažujem. Mogoče sem malo dvomil, da ga boš izpeljal. Sedaj...«

Franco mu je ponudil obe roki. »Sedaj«, je nadaljeval stric ter jih obdržal v svojih, ko vidim da si trden v svojem sklepu, ti rečem: sklep je dober, potreben je, pojdi, delaj, delo je velika reč. Bog naj ti pomaga, da boš dobro začel, da boš vztrajal, kar je najtežje. Tako.«

Franco mu je hotel poljubiti roke, toda stric jih je hitro odtegnil. »Pusti, pusti!« In nadaljeval je.

»Sedaj poslušaj. Mogoče se ne bova več videla.«

Franco je ugovarjal. »Da, da«, je odgovoril starček.

Duša mu je zginila iz oči in glasu. »Same lepe stvari, ki jih je treba povedati. Pusti.«

(Dalje prihodnjič.)

Skladiščnik, dobro verziran v vseh poslih pri lesni industriji, zlasti v nakupu in prevzemanju lesa, ter dober poznavalec okolice, se sprejme. Večletna praksa pogoj. — Mariborska lesna industrija Alojz Domicelj, Maribor, Koroška cesta 46. 545 5—1

Holandski cvetlični čebulčki: tulipan, hijacinte, narcise, so došli: Trgovina s semeni M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode 1. 576

Štampiljke vseh vrst izdeljuje Zinauerja naslednik S. Petan v Mariboru, Aleksandrova cesta 43, dvorišče. 581

Kavarna »Evropa«, čez cesto od kolodvora, dnevno koncert, vsi časopisi na razpolago, dobre pijače, postrežba točna. Se priporoča! — Za Jos. Cizela — Gabro Valjak. 519

Vsakovrstna špaga (motvoz),

vrvice in vrvi, — gurte iz jute in motvoza, — čevljarska drēta, — slamnjače (Strohsäcke), — plahte za vozove, — morska trava, — žima vseh vrst, in vsi v to stroko spadajoči predmeti vedno v zalogi pri tvrdki

FRANC RAINER, Maribor

Koroška cesta 17.

Samo na debelo!

SALAMA

prvovrstna
novo blago
povsem zrelo

se dobi povsod.

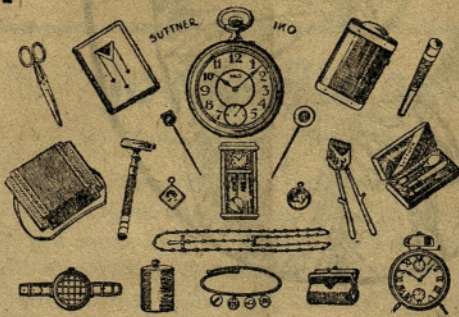
Prva hrvatska tvornica salame,
prekajenega mesa in masti

M. Gavrilović-a sin. d. d.
Petrinja.

Generalno zastopstvo za
Slovenijo:

FRANC RAINER
Maribor.

Vse kar potrebujete

za sebe, svojo družino, svoje prijatelje najlepšo zlatnino in srebrnino, ure, verižice, prstane uhane, zapestnice in ves nakit v vsaki ceni; dalje aparate za britje in rezanje las, nože, škarje, doze za cigarete, denarnice, listnice, godala in najrazličnejše praktične predmete morete kupiti brez vsakega rizika, ker Vam se nepovsodno takoj na željo zamenja z drugim. Preglejte bogato ilustrovani divot-cenik, ki ga dobite brezplačno od svetovne tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 678.

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in zasebnih oseb

ARGUS-ove informacije so vedno točne, izčrpne in hitre

ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul.11, Beograd ARGUS-ov telefon: 6-25, brzojavni naslov: Argus

VOLTA

ZLATOROG terpentinovo milo.

Pesnik mu je dal lepo ime,
kemik pa idealno sestavo!

Terpentin je že od nekdaj znan kot izvrstno sredstvo za čiščenje madežev in ga uporablja kot tako vsaka gospodinja. Kakovost Zlatorog mila je povsod znana, kar dokazuje njegova splošna uporaba in priljubljenost.

Ta dva mogočna čistilca sta združena v »Zlatorog terpentinovo milo« v neprekosljivo pralno sredstvo.

Napravite tudi Vi poskus in kupite to idealno milo — v vsakem tisočem komadu je vprešan zlatnik po 10 frankov.

Mogoče, da imate ravno Vi srečo in najdete cekin!

POPRAVILA

MEHANIK IVAN LEGAT

Specialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Oglasni in reklamni zavod

Voršiča naslednik

Vinko Kovačič

Maribor, Slomškov trg 16.

sprejema oglase po originalnih časopisnih tarifah za vse tu- in inozemske časopise in revije.

Zahtevajte brezplačna pojasnila in reklamne načrte.